

СЁННЯ ПАЧЫНАЕЦА НОВЫ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

Гарачае прывітанне нашым першаккурснікам!

Пралетары ўсіх краін, яднайся!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ і прафкома
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 26 (371)

Аўторак, 1 верасня 1959 года

Цана 20 кап.

ДА НОВЫХ ПОСПЕХАЎ, ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

Сёння мы пачынаем новы навучальны год. І тыя, хто ўпершыню пераступіў парог ВНУ, і тыя, хто будучы наступным летам здаваць апошні экзамен,—настроены аднолькава радасна і ўрачыста: колькі новага і цікавага чакае іх наперадзе!

Нашы новы навучальны год будзе праходзіць у абстаноўцы напружанай барацьбы савецкага народа за выкананне велічных планаў сямігадкі, ва ўмовах перабудовы вышэйшай школы ў адпаведнасці з законам аб умацаванні сувязі школы з жыццём і аб далейшым развіцці народнай адукацыі ў краіне. Усё гэта ставіць перад намі новыя і адказныя задачы. Навука ў сучасны перыяд пабудовы камуністычнага грамадства набывае ўсё большае значэнне. Адзначаючы яе вялікія дасягненні ва ўсіх галінах ведаў, асабліва ў галіне ядзернай фізікі і атамнай энергетыкі, рэактыўнай авіяцыі і ракетнай тэхнікі, XXI с'езд КПСС настанавіў дабіцца на працягу сямі год яшчэ больш шпаркага развіцця ўсіх галін навукі, ажыццяўлення важных тэарэтычных даследаванняў, якія забяспечаць далейшы навукова-тэхнічны прагрэс.

У гэтым годзе ва ўніверсітэт прынята каля 1350 ча-

А. Н. СЕУЧАНКА, акадэмік АН БССР, рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

лавек—635 на стацыянар, 500 на завочны факультэт і 205 на вяртальны аддзяленні. У большасці сваёй гэта людзі, якія маюць за плячыма значны стаж практычнай работы, або служылі ў радах Савецкай Арміі. Ім прадстаіць прыняць самы актыўны ўдзел у выкананні ганаровай задачы, якая ставіцца перад усімі ВНУ краіны,—умацаванні сувязі навукі з практыкай камуністычнага будаўніцтва.

Працоўнае выхаванне моладзі з'яўляецца самым дзейным сродкам камуністычнага выхавання. Студэнцкую моладзь трэба вучыць з любоўю выконваць самую чарнавую навуковую работу з поўнай адказнасцю за вынікі даручанай справы.

У гэтым напрамку намі зроблена яшчэ вельмі мала. Сярод некаторай часткі моладзі нашага ўніверсітэта праяўляюцца пэўныя элементы зазнаўства, фанабэрыстасці, пагардлівых адносін да чарнавой працы. У нас яшчэ недастаткова ўлічваюцца такія важныя элементы фармавання моладых спецыялістаў, як вы-

хаванне волі, упартасці, настойлівасці ў пераадоленні цяжкасцей.

Таварыш М. С. Хрушчоў, выступаючы на вечары выпускнікоў Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта, справядліва адзначыў гэтыя недахопы і заклікаў моладзь рыхтаваць сябе да прастай, радавой, напружанай працы з рабочымі і калгаснікамі. З вышэйшай школы павінны выходзіць сціплыя працаўнікі, здольныя і гатовыя выконваць самую простую, чарнавую работу, усведамляючы, што ўсякая карысная праца з'яўляецца ганаровай і неабходнай у савецкім грамадстве. Вялікую дапамогу ў выхаванні такіх спецыялістаў павінна аказаць самаабслугоўванне, якое ўсё шырэй будзе ўкараняцца ў нашым ўніверсітэце.

Дык за вучобу, за працу, дарогія таварышы! Няхай кожны наш новы дзень будзе адзначаны новымі поспехамі ў авалоданні ведамі, у барацьбе за ўмацаванне сувязі навукі з практыкай!

СЯБРЫ СУСТРАКАЮЦА ЗНОЎ

Усе яны адпачывалі па-рознаму: студэнт 4 курса аддзялення беларускай мовы і літаратуры В. Капціловіч удзельнічаў у дыялекталагічнай экспедыцыі ў Сморгонскім раёне, Я. Радкевіч—працаваў у раённай газеце «Шлях да камунізма», студэнты 4 курса фізічнага факультэта М. Гусак і І. Аніскевіч правялі свой адпачынак у вёсцы, студэнт-фізік В. Снапко зрабіў два цікавыя турысцкія падарожжы.

Весела і цікава правялі яны канікулы. Пры першай сустрэчы сябры дзеліцца ўражаннямі аб сваім адпачынку. Доўга яны яшчэ будуць ўспамінаць свае падарожжы, цікавыя сустрэчы. А зараз яны з новымі сіламі возьмуцца за вучобу!

НА ЗДЫМКУ: (злева направа): В. Капціловіч, Я. Радкевіч, М. Гусак, В. Снапко, І. Аніскевіч.

Тэкст і фота Ю. Кузьмічэні.

ЯК ВЫ ПРАВЯЛІ ЛЕТА?

Гэтае пытанне мы задалі групе студэнтаў нашага ўніверсітэта. Нам адказалі:

СЯРГЕЙ БЫСТРЫК, студэнт 4 курса геаграфічнага факультэта.

Пасля праходжання вучэбнай практыкі ўвесь вольны час працаваў майстрам па механізацыі на мясцовым прамысловым камбінаце ў г. Заслаўле. За гэты час добра адпачыў, добра папрацаваў і з новымі сіламі прыступаю да вучобы.

ІРА ФРЫД, студэнтка 5 курса біялагічнага факультэта.

Пасля заканчэння вучобы некаторы час я адпачывала ў санаторыі на Рыжскім узмор'і. У гэтым годзе там увесь час было вельмі добрае надвор'е: свяціла сонца, мора увесь час заставалася спакойным. Я добра адпачыла, загарэла. Пасля гэтага праходзіла практыку на возеры Нарач. Там мы разам з навуковымі кіраўнікамі прафесарамі Вінбергам і Эльбертам праводзілі цікавыя даследаванні па розных праблемах мікрабіялогіі і іхтыялогіі.

ГАРЫ РОЗЕНФЕЛЬД, студэнт 3 курса фізічнага факультэта.

Летам я ездзіў у Казахскую ССР у г. Джамбул, дзе азнаёміўся са слаўтасцямі горада. Таксама працаваў у навакольных саўгасах і дапамагаў па гаспадарцы сваім сваякам.

ЯЎГЕН ЛЯХАУ, студэнт 3 курса аддзялення журналістыкі.

У пачатку лета праходзіў вытворчую практыку ў абласной газеце «Брянский рабочий», а потым адпачываў у г. Арол на радзіме вялікага рускага пісьменніка І. С. Тургенева. Наведаў літаратурны і бытавы аддзел музея Тургенева, пабыў каля «Дваранскага гнязда» (гэта абрыў над ракой Орлік, дзе, як пісаў пісьменнік, у задуменні сядзела геранія рамана Ліза Каліціна).

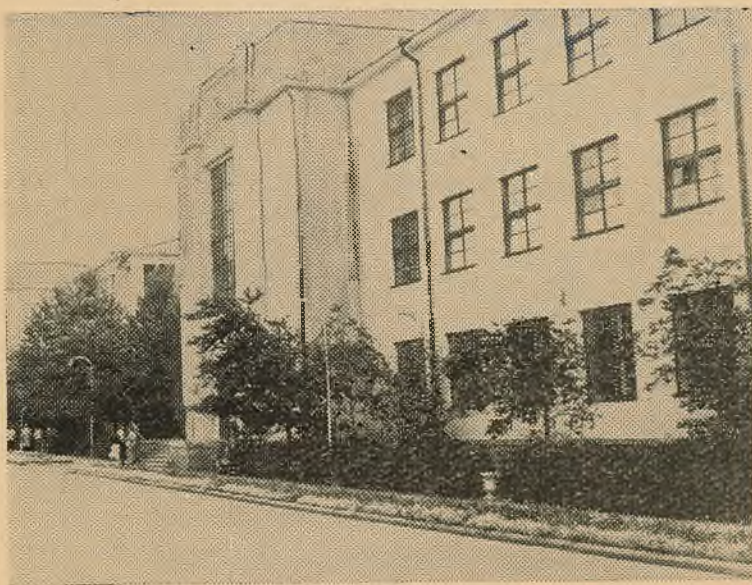
УЛАДЗІМІР БАБКОУ, асістэнт кафедры вылічальнай матэматыкі.

За лета я зрабіў турысцкае падарожжа па Каўказу ў складзе адной з груп студэнтаў і выкладчыкаў. Наш маршрут праходзіў па тэрыторыі Грузінскай ССР, Абхазскай АССР і па Краснадарскаму краю. За гэты час мы ўба-

чылі многа цікавага, пазнаёміліся з маляўнічай прыродай Каўказа, са слаўтасцямі гэтага краю. Некаторыя лічаць, што займацца горным турызмам небяспечна. Але гэта далёка не так. За ўвесь час нашага паходу не адбылося ні аднога няшчаснага выпадку. Гэта цікавы, захопляючы від спорту.

ВАЛЕРЫ СНАПКО, студэнт 4 курса фізічнага факультэта.

Калі мы займаліся на I курсе, мы часта марылі, што ў час летніх канікулаў мы будзем рабіць падарожжы па роднаму краю. Пасля першага курса большасць студэнтаў нашага курса зрабіла паездку на цалінныя землі, каб дапамагчы убраць багаты ўраджай. Сёлетня мы адразу ж пасля экзаменаў адправіліся ў самастойнае турысцкае падарожжа на возера Нарач і навакольныя азёры. Падарожжа нам настолькі спадабалася, што мы вырашылі зрабіць яшчэ адно—пабывалі ў Беларускай пушчы. Прайшлі яе з поўдня на поўнач. Папярэдне пазнаёміліся з Брэсцкай крэпасцю. Наш адпачынак быў вельмі цікавым.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт імя У. І. Леніна.
Фота Ю. Кузьмічэні.

Смялей за справу, таварышы!

Дарагія першакурснікі! Перад вамі гасцінна расчыніліся дзверы нашага ўніверсітэта, які носіць імя вялікага Леніна.

Вы прыйшлі ў яго аўдыторыі і лабараторыі з заводаў і фабрык, з калгасаў і сярэдняй школы. Многія з вас былі воінамі Савецкай Арміі і Флота. У вас ёсць жыццёвы вопыт, упартасць і настойлівасць у пераадоленні цяжкасцей, а галоўнае ёсць палымнае жаданне вучыцца.

І зараз ваша жаданне, ваша мара атрымаць вышэйшую адукацыю і стаць каштоўнымі для Радзімы спецыялістамі—ажыццяўляюцца.

Але шлях у навуку складаны і цяжкі. Тут сустрэнуцца цяжкасці, не выключаны промахі і памылкі. Гэта тлумачыцца тым, што лекцыйная сістэма навучання ў ВДУ адрозніваецца ад школьнай сістэмы.

Таму мне хочацца даць вам некалькі сяброўскіх парадаў і перасцярагчы ад памылак, якія часта дапускаюць пачынаючыя студэнты.

Першая небяспека заключаецца ў тым, што навічок у ВДУ часта перастае сістэматычна працаваць—хатніх заданняў жа не задаюць, не кожны дзень пытаюць. Адуушы «поўную свабоду» і «самастойнасць», студэнт прапускае заняткі, не вядзе сістэматычна канспектуйце лекцыі. Ён спадзяецца ўсё пачуць запомніць, а незразумела пакрыць чытаннем папулярнай літаратуры. Памылковы разлік! Паступова такі чалавек ператвараецца ў дылетанта, які нахапаўся вярхушак, але не валодае сістэматызаванымі навуковымі ведамі. А вялікая колькасць прадметаў і літаратуры не дазваляе яму потым навярстаць страчанае. Цяжка, вельмі цяжка прыдзецца яму на экзаменах, а галоўнае—ў жыцці.

Другая, не менш сур'ёзная небяспека чакае таго, хто пераносіць у ВДУ школьныя метады работы, становіцца на шлях шка-

лярства... Гэты студэнт добра-сумленна запісвае кожнае слова лектара, зубрыць падручнік, але далей гэтага не ідзе. Ён лічыць, што для яго хапае таго, што зазубрыў.

Так вырастае дзялок, які ведае толькі «ад гэтага, да гэтага», і нічога больш. Яму невядомы цудоўны мір навуковай літаратуры, яго не цікавіць самастойная даследчыцкая дзейнасць, дасягненні, навукі і тэхнікі.

Іншы раз такі студэнт трапляе нават у выдатнікі, бо на экзамене ён можа без запінак адказаць на білет, а чаго граха таіць, некаторым выкладчыкам большага і не трэба.

Але пры першай сустрэчы з жыццём, з практычнай работай гэты «выдатнік» атрымае жорсткі ўдар, калі высветліцца, што чалавек не набыў ні глыбокіх навуковых ведаў, ні самага галоўнага—умення творча, самастойна думаць.

Дарагія сябры! Каб пазбегнуць такіх памылак, з першых жа дзён вучобы ва ўніверсітэце акуратна наведвайце заняткі, сістэматычна канспектуйце лекцыіны матэрыял, а галоўнае—няспынна працуйце над тым, каб ведаць у многа разоў больш, чым сказана ў лекцыі. А для гэтага чытайце як мага больш літаратуры па сваёй будучай спецыяльнасці. Станьце пастаяннымі наведвальнікамі навуковай бібліятэкі ўніверсітэта і Дзяржаўнай бібліятэкі імя У. І. Леніна.

У сваёй рабоце не замыкайцеся ў вузкія рамкі. Актыўна ўдзельнічайце ў грамадскай рабоце, у гуртках мастацкай самадзейнасці.

Наведвайце пасяджэнні навуковых гурткоў і смела бярыцеся за даклады, няхай сабе спачатку проста, а потым усё больш і больш складаныя.

Смялей за справу, таварышы!
ВЯЧЭСЛАУ ЯНКОУСКІ, студэнт 4 курса філалагічнага факультэта.

НА ЗДЫМКУ: група дзяўчат-першакурсніц.

Фота Ю. КУЗЬМІЧЭННІ.

НАША ІНТЭРВ'Ю

УНІВЕРСІТЭТ ПОЎНАСЦЮ ПАДРЫХТАВАНЫ ДА ПАЧАТКУ НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА

Пачаўся новы 1959—1960 навучальны год. Перад яго пачаткам адміністрацыйна-гаспадарчай часткай ўніверсітэта была праведзена вялікая работа па палепшанню абслугоўвання вучэбнага працэсу, па набыццю новага абсталявання, па рамонту вучэбных карпусоў і інтэрнатаў.

Карэспандэнт нашай газеты М. Бандарэнка звярнуўся да прарэктара па адміністрацыйна-гаспадарчай частцы Аляксея Сцяпанавіча Зюбы з шэрагам пытанняў адносна падрыхтоўкі да новага навучальнага года. Ніжэй мы змяшчаем адказы А. С. Зюбы.

Пытанне: Які быў праведзены рамонт вучэбных карпусоў ўніверсітэта?

Адказ: Поўнасцю закончан капітальны рамонт усіх вучэбных карпусоў. У хімічным, біялагічным і гуманітарным карпусах праведзена пабелка і афарбоўка аўдыторый, лабараторый, кабінетаў і лесвічных пляцовак. Зроблена афарбоўка фасада фізіка-матэматычнага корпуса, заканчана афарбоўка хімічнага корпуса.

Пытанне: Якія работы былі праведзены па рамонту студэнцкіх інтэрнатаў?

Адказ: Праведзены вялікі капітальны рамонт інтэрната на 400

месц па вул. Свядлова, зроблен бягучы рамонт у інтэрнатах па вул. Бабруйскай, а таксама закончан рамонт пральні і буфетаў. З выдаткаваных 500 тысяч рублёў на капітальны рамонт вучэбных карпусоў і інтэрнатаў на 1959 год па становішчу на 18 жніўня асвоена 480 тысяч рублёў. Наш ўніверсітэт у цяперашні час мае 1000 месц у студэнцкіх інтэрнатах па санітарных нормах (фактычна пражывае ў гэтых інтэрнатах 1570 студэнтаў і аспірантаў).

Пытанне: Колькі студэнтаў яшчэ не забяспечана інтэрнатамі?

Адказ: У цяперашні час не забяспечана 475 студэнтаў.

Пытанне: Калі будзе ўведзены ў строй новы інтэрнат па Паркавай магістралі?

Адказ: Новы інтэрнат на 1000 месц будзе закончаны да Кастрычніцкіх свят. З яго пабудовай мы зможам забяспечыць жыллошчай ўсіх жадаючых студэнтаў ўніверсітэта.

Пытанне: Якім чынам будзе праводзіцца рассяленне студэнтаў у інтэрнатах?

Адказ: З уводам у дзеянне новага інтэрната па Паркавай магістралі рассяленне студэнтаў па інтэрнатах будзе праведзена наступным чынам: фізфак размесціцца ў корпусе «А», матфак—у корпусе «Б» філфак і аспіранты—

у інтэрнаце па вуліцы Свядлова, астатнія факультэты размесціцца ў новым інтэрнаце (для кожнага факультэта там будзе адведзены асобны этаж).

Пытанне: Які будзе расклад заняткаў ва ўніверсітэце?

Адказ: Заняткі ва ўніверсітэце на гуманітарных факультэтах будуць праводзіцца ў 2 змены, г. зн. з 8 гадзін раніцы да 10 гадзін вечара. На прыродазнаўчых факультэтах лекцыйныя заняткі праводзіцца ў 2 змены.

Пытанне: На якую суму набыта вучэбнага і гаспадарчага абсталявання?

Адказ: У межах выдаткаваных сродкаў на 1959 год набыта вучэбнага абсталявання на 270 тысяч і гаспадарчага на 150 тысяч рублёў (1000 крэслаў, 15 пісьмовых сталаў, 60 кніжных шафаў, 200 ложкаў, 150 тумбачак і і інш.) На 167 тысяч рублёў набыта мяккага інвентару. Ва ўсіх вучэбных карпусах і інтэрнатах адрамантаваны ацяпленне, каналізацыя і вадаправод.

Пытанне: Ці будзе ў гэтым годзе развівацца самаабслугоўванне студэнтаў?

Адказ: У гэтым годзе студэнцкія інтэрнаты будуць поўнасцю пераведзены на самаабслугоўванне. Згодна Пастанове ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР № 603 ад 2 чэрвеня 1959 г. і Загада Міністра Вышэйшай Адукацыі СССР № 740 ад 19 чэрвеня 1959 года будуць пераведзены на самаабслугоўванне і вучэбныя карпусы (аўдыторыі, кабінеты і лабараторыі). У гэтым мерапрыемстве вялікую ролю павінны адыграць нашы грамадскія арганізацыі.

АДПАЧЫНАК БЫЎ ЦІКАВЫМ

Па-рознаму, але добра, весела правялі свае летнія канікулы студэнты нашага ўніверсітэта. Партыйны камітэт, прафком і камітэт камсамола паклапаціліся аб тым, каб гэтыя дні, дні летняга адпачынку, прайшлі цікава, змястоўна, каб студэнты змаглі накапіць свежыя сілы для далейшай творчай работы.

Каля 130 студэнтаў адпачывалі ў летнім спартыўным лагерах. 30 чалавек на прафсаюзных пуцёўках адпачывалі ў санаторыях Крыма, Каўказа, Прыбалтыкі. 50 пуцёвак было выдана студэнтам у дамы адпачынку.

У турысцкіх падарожжах па роднаму краю удзельнічала звыш 130 чалавек. Яны пабывалі на Каўказе, у Крыму, на возеры Нарач, у Белавежскай пушчы і іншых цудоўных месцах нашай краіны.

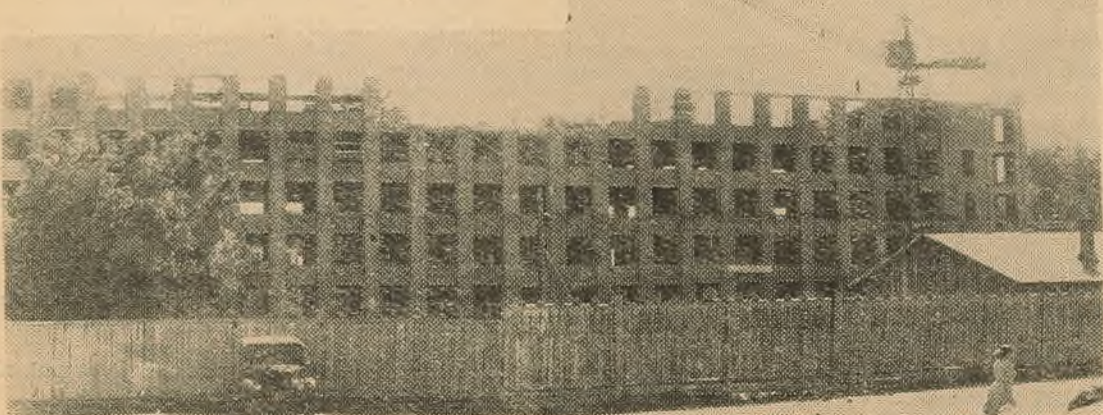
Для кіраўніцтва работай студэнтаў на будоўлі галоўнага корпуса ўніверсітэта і інтэрната быў створаны штаб, у які ўвайшлі прадстаўнікі прафсаюзнай і камсамоўскай арганізацый. На будоўніцтве корпуса працавала 400 студэнтаў ўніверсітэта.

Адпачыўшы і набраўшыся свежых сіл, студэнты зноў прыступілі да заняткаў.

Г. ПРАКАПОВІЧ, студэнтка 3 курса аддз. беларускай мовы і літаратуры.

Яшчэ нядаўна над будоўляй галоўнага корпуса ўніверсітэта высіліся адны толькі вежавыя іраны. А зараз сцены амаль што закрываюць іх.

НА ЗДЫМКУ: від на будоўніцтва галоўнага корпуса.
Фота Ю. Кузьмічэні.

Мы добра адпачывалі

Спорт і адпачынак — гэта цудоўна

У нас ужо стала традыцыяй штогод арганізоўваць у час летніх канікулаў студэнцкі спартыўна-аздараўленчы лагер. Так і ў

кі, якія абсталявалі самі студэнты. Жыць у іх — адно толькі задавальненне. Здымак 1 паказвае, што адпачываючым былі прадстаўлены

вязка снапю жыта — вось далёка не поўны пералік таго, што рабілі нашы спартсмены.

Брыгадзір паляводчай брыгады калгаса, якога мы любодна называлі за яго доўгія сусы «Вусачом», заўсёды прыходзіў да нас на дапамогу: ён старанна растлумачваў нам усё незразумелае ў сельскагаспадарчых работах. На здымку 2 вы бачыце, што студэнты працавалі з вялікім пад'ёмам і энтузіязмам.

Пасля работы ніхто з нас

Здымак 1.

гэтым годзе ў маляўнічым месцы ў в. Наваполье Мінскага раёна трэніравалася і адпачывала 130 студэнтаў нашага ўніверсітэта. Добрая ўмова для адпачынку і заняткаў спортам, палявыя работы ў мясцовым калгасе, цудоўныя бытавыя ўмовы — усё гэта дало магчымасць адпачываючым палепшыць сваё здароўе, адчуць сябе бадзёрымі і гатовымі да далейшай вучобы.

Сярод стагадовых дубоў і ліп былі размешчаны палат-

кісе магчымасці паіграць у настольны тэніс, баскетбол, валејбоў, займацца гімнастыкай. Сярод іх былі спартсмены, якія абаранялі спартыўны гонар г. Мінска на II Беларускай Спартакіядзе. Гэта студэнты Саўчанка, Міняшкіна, Каліноўская і іншыя.

Было вельмі цікава сустрэцца са сваімі калегамі і суседзямі — студэнтамі Палітэхнічнага інстытута, якія адпачывалі ў спартыўным лагеры на беразе Мінскага мора. Нашы спартсмены намерыліся сіламі і вышлі пераможцамі ў сустрэчах па баскетболу і валејболу. Спадзяваючыся ўзяць рэванш, палітэхнікі прыехалі да нас у лагер, аднак зноў пацярпелі паражэнне.

Вяртаючыся з Мінскага мора ў лагер, было вельмі прыемна прайсці 35 км пешшу і заначаваць у жывапісным месцы на свежа-скошаным сене!

Аднак мы не толькі адпачывалі. Спартсмены нашага лагера працавалі ў мясцовым калгасе па 2 гадзіны ў дзень. Кожны з нас выпрацаваў па 7 працадзён. Уборка сена, праполка кукурузы,

Здымак 3.

не скардзіўся на адсутнасць апетыта. Дзяжурныя па кухні імкнуліся як мага хутчэй і смачней падрыхтаваць абед і накарміць студэнтаў (здымак 3).

24 дні знаходжання ў лагера праяццелі хутка. Шкада было развітвацца з маляўнічымі пейзажамі роднай прыроды і дружным калектывам лагера. Назаўсёды ў памяці застануцца спартыўныя сустрэчы, вечары мастацкай самадзейнасці, турысцкія паходы, гутаркі і песні ля кастра.

М. ШЭЙНЕМАН,

старшыня спартклуба.

НЕЗАБЫЎНЫЯ ДНІ

Не ведаю, каму з нашага курса прышла ў галаву думка наладзіць турысцкае падарожжа. Пятага ліпеня мы здалі апошні экзамен, а шостага ужо сядзелі ў аўтобусе, які ішоў у напрамку да Мядзеля. Адтуль накіраваліся да біялагічнай станцыі ўніверсітэта. Там нам гасцінна прадставілі палаткі, у якіх мы і заначавалі.

Ольшаў — невялікая станцыя, паўз якой працякае нешырокая, але глыбокая рэчка. Тут мы ўпершыню пераспалі ў палатках, якія разбівалі самі. А пасля палаткі нават і не ставілі. Былі настолькі цёплыя пагожыя дні, што мы проста расціралі іх на зямлі і лажыліся зверху.

Ад Ольшава пайшлі на Свір. Але гэты дзень асабіста мне здаецца няўдалым — стаяла страшэнная спякота, дарога пыльная, нецікавая. Затое возера Швакшты ўзнагародзіла нас за доўгі пераход. Цудоўны яго крутыя абрывістыя берагі, на якіх, горда вы-

сяца стромкія бронзавыя сосны. Наогул Швакшты хаваюцца ў лясным гушчары, ды так, што мы нават заблудзіліся — былі ў адным кіламетры і ніяк не маглі знайсці возера. Ад Швакштаў павярнулі на Нарач і пайшлі ўздоўж берагоў гэтага цудоўнага возера, на якое да 1939 года прызджалі адпачываць багатыя турысты з Англіі, Францыі, аддаючы перавагу гэтаму дзівоснаму кутку Беларусі над славутымі мясцінамі Швейцарыі і Італіі.

Першае падарожжа нам настолькі спадабалася, што вярнуўшыся ў Мінск, вырашылі наладзіць яшчэ адно — ў Белавежскую пушчу.

Праз месяц зноў рушылі ў шлях. Пабывалі ў Брэсце, схадзілі ў музей абароны Брэсцкай крэпасці, з хваляваннем аглядалі яе свяшчэнныя бастыёны.

З Брэста трапілі ў Камянюкі, дзе знаходзілася турбаза і краяведчы музей. Адсюль накіраваліся

У ПРАФКОМЕ БДУ

Напружанна працавалі ў гэтыя дні жыллёва-бытавы сектар прафкома і прафсаюзнае бюро факультэтаў. На абдыўшайся нарадзе былі размеркаваны інтэрнаты па факультэтах, а затым і месцы ў інтэрнатах паміж студэнтамі факультэтаў. Амаль усе першанурснікі ў гэтым годзе забяспечаны жыллёвай плошчай. Сіламі студэнтаў была закончана падрыхтоўка інтэрнатаў да новага навучальнага года, праведзены ўборка і дэзінфекцыя памяшканняў.

Рашэннем прафкома з першага верасня ў інтэрнатах будуць уведзены новыя прапускі. Ордэры на месца ў інтэрнаце цяпер уручаюцца разам з пропускам. Вырашана больш строга сачыць за захаваннем у інтэрнатах правіл унутранага распарадку.

М. ВАСІН,

старшыня прафкома.

Ф. КАМОЗА,

член прафкома.

да зубрагадавальніка.

Цяпер у пушчы ўстанаўліваецца паказальнік дарогі на гадавальных адарваны, і мы прайшлі паварот. Сцягнула. Марасіў дожджык. Непрыемна рэзалі плечы намочыўшы рукавікі. Нарэшце нашы «разведчыкі» патрапілі на сенавал і студню. Тут мы і заначавалі. Раніцай высветлілася, што гэта зусім побач з зубрагадавальнікам.

У пушчы старыя зубры пасвяцца за агарожай, а маладыя ходзяць на волі. Мы знайшлі статак маладых зуброў, і некаторыя з нас нават крыху навывшчыпвалі з магутных бакоў поўсці напамяць. І нічога. Лясныя волаты даволі рахмана перанеслі такое абыходжанне.

Ад гадавальных мы прайшлі ўсю пушчу з поўдня на поўнач. Асабліва запомніўся начлег ля вёскі Язвіна. Тут цудоўны лес, шырокі луг. Была светлая мясячная ноч. Аднекуль з балотцаў выпуў туман, клубячыся, быццам мора, заліў, луг, толькі стажкі сена высіліся, як астраўкі. Мы ўсе пазалязалі на дуб і любаваліся гэтым цудоўным малюнкам. А пасля нават надумаліся выкупацца пры мясячным святле. Вада цёпла-цёплая, цудоўна адлюстроўвалася ў ёй мясячныя блікі.

Са славуцасцяў Белавежскай пушчы запомніўся яшчэ дуб, які, згодна легенды, пасадзіў літоўскі кароль Ягела шэсць стагоддзяў назад. Гэты дуб ніяк не месціўся ў аб'ектывы нашых фатаапаратаў: давалося заснаць яго часткамі ў тры прыёмы.

8 дзён мы падарожнічалі па Маладзечыншчыне і 10 — па Белавежскай пушчы. Гэтыя дні незабыўныя. На мой погляд, гэта быў самы лепшы адпачынак.

В. ДРАКО,

студэнт 4 курса фізфака.

Здымак 2.

ДЗЯЎЧАТЫ З ГАДЗІНІКАВАГА

Дзве дзяўчынкі вучыліся ў адной школе, у адным класе, нават сядзелі за адной партай. І называлі дзяўчынак аднолькава: Патапенку — Раі і Марцынкевіч — Раі. Сябравалі моцна, шчыра, адна. Ішоў час. Закончылі дзяўчаты школу і пайшлі працаваць на адзін завод — Мінскі гадзіннікавы. Праўда, працавалі на розных аперациях. Раі Патапенка стала за ленту у канвеера, а Раі Марцынкевіч забяспечвала яе ленту і яшчэ дзве адной деталлю — валаском. Працавалі дзяўчаты, як і вучыліся, добра. І незаўбаве, як лепшыя работніцы, сустрэліся на Дошцы гонару.

У жніўні гэтага ж, 1957 года, прыілі на завод дзесяцікласніцы Піна Барханова і Марыя Гіль. Піна пачала працаваць у хімілабараторыі заводу, а Марыя на плаціна-маставым участку. Хутка і яны сталі поўнапраўнымі членамі вялікага завадскога калектыву. Разам з усімі хвэралі за гонар маркі заводу. І як радаваліся, калі чулі высокія водгукі аб зграбных, з дакладным ходам, гадзінніках, якія выпускаў іх завод. З гонарам дзяўчаты адчувалі, што ў поспехах заводу есць і іх доля.

Кожны з нас ведае, што такое паўмільёна, і ўсё ж кожны ўяўляе гэту лічбу неяк абстрактна:

вельмі ўжо рэдка сустракаецца чалавек у паўсядзённай рэчаіснасці з падобнымі астранамічнымі лічбамі. А вось Піна з імі даводзілася сутыкацца. Хімічная лабараторыя заводу асвоіла нікілявання многіх дэталей, якія раней у Мінск прывозілі з Пензы. Сярод гэтых дэталей быў і адзін невялікі вінік. 500 тысяч такіх вінікаў — вось месячная норма нікіліроўшчыцы. А Піна выконвала яе на 180 і нават больш працэнтаў. Амаль мільён дэталей выходзіла з-пад яе рук на зборачны канвеер!

І калі абедзве Раі захапляліся хіміяй яшчэ ў школе, дык імен-

на лабараторыі прывіла Піна любіць да гэтай цікавай навукі. Гэта ж на яе вачах у лабараторыі доследным шляхам вызначалі перавагі электрахімічнага і хімічнага спосабаў нікілявання. І хоць хімічны быў больш працаёмкім, на заводзе спыніліся на гэтым спосабе, таму што пры ім атрымоўваўся значна больш якасным слоі счэплення металаў.

...Карыдор хімічнага факультэта запоўнілі ўсхваляваныя юнакі і дзяўчаты. У дэканате ідзе суб'едаванне. Першымі запрашаюцца людзі, што папрацавалі ўжо на вытворчасці і атрымалі найбольш высокі бал на ўступных экзаменах. І сярод іх абедзве Раі, якія і на гэты раз ні ў чым не ўступілі адна другой. Як Патапенка, так і Марцынкевіч набылі па 23 ба-

лы. Пасяхова вытрымалі ўступныя экзамены Піна Барханова і Марыя Гіль. Цяпер яны ўсе студэнткі першага курса хімічнага факультэта нашага ўніверсітэта.

— Крыху шкада развітвацца з заводам, — уздыхае Раі Марцынкевіч.

— Так, — сцвярджала ківает Патапенка.

І яна ўспамінае сваю брыгаду, якой у красавіку гэтага года прысвоілі званне брыгады камуністычнай працы, дзяўчат, Свету Балціну, сваю вучаніцу, Рыту Куркову і іншых. Задумшэўна праводзілі іх сяброўкі на вучобу.

— Глядзіце ж, не падкачайце, — наказвалі яны, — высока трымайце гонар завадскога маркі.

А. ГАРЭЗНЫ.

ДЭЗЕРЦІРЫ

Як гэта не цяжка і непрэмна, але аддзелу кадраў нашага ўніверсітэта амаль кожны год прыходзіцца сустракацца з некалькімі дзесяткамі выпускнікоў, якія не толькі адмаўляюцца ехаць працаваць па спецыяльнасці, але нават не з'яўляюцца за прызначэннямі.

...Мы ўважліва знаёмімся з невялікім спісам. Хто ж гэта такіх, што катагарычна адмовіліся паехаць працаваць туды, куды іх пасылала Дзяржаўная камісія?

Наша дзяржава шчодрая. Калі падлічыць кошт выхавання аднаго студэнта за 5 год знаходжання яго ва ўніверсітэце, дык атрымаецца даволі значная лічба. Але справа нават не ў гэтым. Галоўнае тое, што яны падвялі наш шматтысячны калектыў выкладчыкаў і студэнтаў, зганьбілі гонар нашага ўніверсітэцкага камсамола.

Не з'явіліся за прызначэннямі выпускнікі фізічнага факультэта С. М. Ярчак, С. А. Маёрава. Яны павінны былі працаваць настаўнікамі ў сельскіх школах. Відавочна, яны палічылі гэтыя пасады за нізкімі для сябе.

Не выпадкова адным з першых у спісе стаіць прозвішча выпускніка хімічнага факультэта Л. А. Кісялява. Яшчэ студэнтам ён за-

ракамендаваў сябе як хуліган, гультай і п'яніца. З году ў год ён атрымліваў рознага віду спагнанні, але неяк дакарабкаўся да пятага курса і закончыў універсітэт. І вось цяпер канчаткова выявіўся яго твар,—твар несумленнага чалавека. На размеркавальнай камісіі ён заявіў: «Школа мяне не задавальняе».

Не далёка ад Кісялява адсталі і іншыя выпускнікі хіміка—Л. А. Верына, З. В. Цюрына, Л. М. Высоцкая.

У спісе стаяць прозвішчы іншых былых студэнтаў: выпускнікоў філагічнага факультэта А. А. Кітавай, С. З. Свістунвай, біялагічнага—А. С. Жыгалковіч, Э. С. Брылёвай, географічнага—С. А. Жук і іншых.

Гэты спіс можна было б працягваць, але не варта; ён маленькі, вельмі маленькі, і гэтыя выпускнікі складаюць пазначны працэнт. Падаўляючая большасць выпускнікоў нашага ўніверсітэта, як сапраўдныя сыны сваёй Радзімы, ужо пачалі працаваць дзеля дабрабыту свайго народа, на карысць нашай дзяржавы. І няма ніякага сумнення, што яны па ўсяму свайму працоўнаму жыццю высока працянуць гонар і славу Беларускага ўніверсітэта.

М. БАНДАРЭНКА.

Прыбіральшчыца Елена Іванаўна Скроцкая яшчэ і яшчэ раз працірае воіны калідора вучэбнага корпуса, апошні раз правярае чысціню ва аўдыторыях. Здаецца, усё гатова да прыёму студэнтаў.
НА ЗДЫМКУ: Елена Іванаўна Скроцкая за работай.
ФОТА Ю. КУЗЬМІЧЭНкі.

Выдатныя дасягненні ўніверсітэцкіх спартсменаў

У ліпені месяцы гэтага года адбылася II-ая Беларуска-Спартакіяда. Спартыўны гонар ўніверсітэта на ёй абаранялі многія нашы студэнты.

Выдатных поспехаў дабіўся студэнт III-га курса хімічнага факультэта У. Гараеў. Уздзельнічаючы ў трайным прыжку, ён заваяваў званне чэмпіёна БССР па гэтай віду спорта. Яго вынік—15 м 87 см. На Другой Усесаюзнай Спартакіядзе ў Маскве ён значна палепшыў свой вынік—16 м 32 см—і заняў III-е месца. Нядаўна адбылася матчавая сустрэча савецкіх спартсменаў з лёгкаатлетами Заходняй Германіі. У. Гараеў заваяваў першае месца і атрымаў памятны залаты медаль.

Студэнткі III-ага курса філфака М. Верамейчык і III-ага курса гістфака Г. Андрэйчык, удзельнічаю-

чы ў спаборніцтвах па мятанню кап'я, адпаведна занялі I-ае і III-е месцы.

Новы рэкорд ўніверсітэта ўстанавіла ў бегу на 800 м студэнтка V-га курса географічнага факультэта Т. Сахацкая. Яе вынік—2 хвіліны 12,9 секунды. Яна заняла 4 месца.

А. Прановіч студэнт 5-га курса матфака заняў другое месца па спартыўнай хадзьбе на 5 км.

Майстар спорту Я. Гурвіч студэнтка III-ага курса гістфака, заваявала другое месца ў бар'ерным бегу.

Выдатных поспехаў дабіліся студэнты ўніверсітэта М. Базылеў і В. Каранеўская.

У. Г. КУШНАРОУ,

ст. выкладчык кафедры фізвыхавання і спорту.

У ДОШКІ ЗАГАДАЎ

Апошнія хваляванні. Кожны прагна шукае сябе ў спісу па-ступіўшых ва ўніверсітэт.
ФОТА Ю. КУЗЬМІЧЭНкі.

Аляксей Фёдаравіч Патрын

Пасля працяглай і цяжкай хваробы памёр Герой Савецкага Саюза палкоўнік у адстаўцы Аляксей Фёдаравіч ПАТРЫН, 1910 года нараджэння, член КПСС з 1943 года.

Пачаўшы службу ў радах Савецкай Арміі ў 1933 г., тав. А. Ф. Патрын прайшоў слаўны шлях ад салдата да палкоўніка.

У 1935 годзе пасля здачы экстарнам за артылерыйскае вучылішча ён служыць у артылерыйскіх часцях і злучэннях. У гады Вялікай Айчыннай вайны Аляксей Фёдаравіч прымаў актыўны ўдзел у барацьбе з фашысцкімі захопнікамі.

Партыя і ўрад высока ацанілі заслугі палкоўніка А. Ф. Патрына перад Радзімай. Яму было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза з ўручэннем ордэна Леніна, ён быў узнагароджаны трыма ардамі Чырвонага Сцяга, ордэнам Чырвонай Зоркі і медалямі.

Калі А. Ф. Патрын па стану здароўя выйшаў у адстаўку, ён працаваў у нашым ўніверсітэце. Палкоўнік А. Ф. Патрын заслужана карыстаўся павагай і аўтарытэтам.

Добрую памяць аб ім пазаўсёды захаваюць яго таварышы і са-служыўцы.

ГРУПА ТАВАРЫШАЎ

Карысная кніга

Стварэнне агульнага фундаментальнага даследавання па гісторыі філасофіі народаў СССР немагчыма без сур'ёзных манаграфічных работ па асобных яе праблемах. Перш за ўсё з гэтага пункта гледжання цікава і рэцэнзіруемая кніга І. М. Лушчыцкага.

Аўтар паставіў перад сабой задачу паказаць працэс фармавання і развіцця рэвалюцыйна-дэмакратычнай грамадскай думкі беларускага народа ў другой палавіне XIX стагоддзя, яе барацьбу супроць самадзяржаўна-прыгонніцкай і буржуазнай ідэалогіі.

Беларускі народ аж да першай буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў Расіі быў пазаўлены магчымасці ствараць сваю друкаваную літаратуру на роднай мове: у такіх умовах фальклор і ананімная літаратура аказаліся галоўнымі скарбніцамі беларускай культуры. Улічваючы гэта, аўтар прысвяціў першы раздзел кнігі («Перадавая грамадска-палітычная думка ў Беларусі ў перыяд падрыхтоўкі і правядзення рэформы 1861 года») аналізу перадавых ідэй у беларускай народнай вуснай творчасці і ананімнай літаратуры.

У другім раздзеле («Перадавая грамадска-палітычная думка ў Беларусі ў перыяд паўстання 1863 года») аўтар аналізуе перадавыя палітычныя і сацыялагічныя ідэі ў нелегальнай беларускай рэвалюцыйнай публіцыстыцы (газета «Мужыцкая праўда», загады і заклікі К. Каліноўскага). Сярод іх галоўная ўвага ўдзелена тым праблемам, якія вылучаліся на першы план умовамі матэрыяльнага жыцця і рэвалюцыйнай барацьбы народных мас Беларусі і якія таму былі больш распрацаваны ў публіцыстыцы: сялянскае пытанне, пытанне аб класавым характары ўлады і нацыянальнае пытанне.

На працягу дзесяцігоддзяў ідзе вострая барацьба вакол імя выдатнага беларускага рэвалюцыянера К. Каліноўскага. Беларускія буржуазныя нацыяналісты спрабавалі прадставіць Каліноўскага ў ролі роданачальніка беларускага нацыяналізма, называлі яго ідэолагам быццам бы класова аднароднай беларускай нацыі. Некаторыя памылковыя сцвярджэнні аб Каліноўскім выказвалі і асобныя савецкія вучоныя (Я. Цыбенка, І. Ф. Лочмель), а таксама польскі даследчык В. Кардовіч у сваёй кнізе «Канстанцін Каліноўскі». Вызначэнню сапраўднага твару беларускага рэвалюцыянера і публіцыста прысвечаны вялікі

І. М. Лушчыцкі. «Нарысы па гісторыі грамадска-палітычнай і філасофскай думкі ў Беларусі ў другой палавіне XIX стагоддзя».

трэці раздзел кнігі—«Кастусь Каліноўскі—выдатны беларускі рэвалюцыянер-дэмакрат».

У кнізе паказана, што ў праці-легасць ліберальна-дваранскім дзеячам Беларусі К. Каліноўскі лічыў неабходным скінуць самадзяржаўна-прыгонніцкі грамадскі і дзяржаўны лад як крайне несправядлівы і ўстанавіць новы, дзе зямля будзе належыць сялянам, дзе не будзе сааслоўнага неравенства, а ўсе грамадскія і дзяржаўныя справы будзе рашаць сам народ з дапамогай «сходак людзей выбарных». Адзіны шлях для выканання гэтай задачы—ўзброенае паўстанне народа. Аўтар падкрэслівае, што ў Каліноўскага, як і яго рускіх настаўнікаў, рэвалюцыйны дэмакратызм зліты з утапічным сацыялізмам.

У публіцыстыцы Каліноўскага няма выказванняў па непасрэдна гнасеалагічных пытаннях. Гэта не дазволіла даследчыку высветліць, кім быў Каліноўскі ў поглядах на прыроду—матэрыялістам ці ідэалістам. Маючыся даныя, піша аўтар, даюць толькі права сцвярджаць, што ў поглядах Каліноўскага быў моцны атэістычны момант. Другая справа—галіна сацыялогіі. Маючыся матэрыял на пытанні аб прагрэсіўным развіцці грамадства, аб ролі народных мас ў гісторыі, аб класах і класавай

барацьбе, аб дзяржаве, аб нацыянальным пытанні.

Спецыяльны параграф даследчык прысвячае аналізу слабых бакоў у светапоглядзе і дзейнасці К. Каліноўскага.

Значнае месца ў кнізе займае раздзел чацверты—«Перадавая грамадска-палітычная думка ў Беларусі ў перыяд развіцця капіталізма». Галоўная ўвага тут ўдзелена аналізу пытанняў светапо-ду ў творчасці вядомых беларускіх паэтаў Ф. Багушэвіча і А. Гурывіча.

Ідэйная спадчына беларускіх рэвалюцыйных дэмакратаў другой паловы XIX стагоддзя, упершыню падрабязна даследавана ў нарысах І. М. Лушчыцкага, выкрывае выдумкі рознага рода буржуазных фальсіфікатараў аб сутнасці ў беларускага народа перадавой філасофскай і грамадскай думкі.

Кніга дапаможа савецкім гісторыкам філасофіі і літаратураведам больш глыбей падысці таксама да даследавання светапогляду беларускіх рэвалюцыйных дэмакратаў малодшага пакалення—А. Пашкевіч, М. Багдановіч, а таксама Янкі Купалы і Якуба Коласа, якія сталі затым на пазіцыі марксізма, і многіх іншых прадаўжальнікаў традыцый Каліноўскага, Багушэвіча і Гурывіча.

Л. М. ЧАБАТАРОУ.

(«Вопросы философии», № 4 1959). Друкуецца ў скарачаным выглядзе.

ФОТААБВІНАВАЧВАННЕ

Ці не праўда, гэты здымак жыва нагадвае сцэнкі з жыцця, у якой-небудзь капіталістычнай краіне. Але гэта не малюнак пагрома фашыстывучымі малодчыкамі якой-небудзь прагрэсіўнай арганізацыі. Гэта пакой, у якім пражывалі студэнты III-ага курса філфака Іванчык, Харавец, Базарэвіч, Ганчароў. Намаганні апошняга 35-ы пакой корпуса «А» па Бабруйскай, ператварыўся ў яркае сведчанне таго, што аўтару падобнага своеасаблівага наюрморта не месца ў студэцкім інтэрнаце.